SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1213

av Sten Bergheden (M)

Åteljakt på björn på dispens

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för björnjakt och öka möjligheterna att bevilja dispens för åteljakt på björn i särskilt björntäta områden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska björnstammen har vuxit kraftigt sedan mitten av 1900-talet. I dag finns det cirka 2 450–2 800 individer enligt uppskattningar från Naturvårdsverket. Samtidigt är myndighetens referensvärde för gynnsam bevarandestatus satt till 1 400 björnar, vilket innebär att Sverige även efter de senaste årens ökade jakt ligger betydligt över den nivå som krävs för att säkerställa en långsiktigt livskraftig björnstam.

I flera delar av landet, särskilt i Gävleborg, Dalarna, Jämtland, Västernorrland och delar av Västerbotten, upplever boende, markägare, jägare och renskötare att björntätheten är hög och orsakar betydande problem. En hög björntäthet påverkar viltstammarna genom predation på bland annat älgkalv och renkalv. För rennäringen innebär björnangrepp både ekonomiska förluster och ett ökat arbete med tillsyn och skyddsåtgärder. Många människor i björntäta områden upplever dessutom en minskad trygghet när stora rovdjur regelbundet förekommer i närheten av bostäder, fritidshus och skogsbruksåtgärder.

Samtidigt blir det i vissa områden allt svårare att uppnå de beslutade avskjutningsmålen under licensjakten. Björnen är ett skyggt och svårjagat vilt, och jakten ställer höga krav på både tid och resurser. Detta kan leda till att beslutade förvaltningsmål inte uppnås trots att behovet av reglering bedöms vara stort.

I flera andra länder med livskraftiga björnstammar används åteljakt som ett verktyg för en effektiv och kontrollerad förvaltning. En väl reglerad åteljakt kan bidra till säkrare skottillfällen, bättre möjligheter att identifiera djuret före skott och därmed minska risken för skadskjutningar. Den kan även underlätta förvaltningen i områden där björntätheten är särskilt hög.

Dagens svenska regler är mycket restriktiva när det gäller möjligheten att jaga björn vid åtel. Mot bakgrund av att den svenska björnstammen ligger långt över referensvärdet och att problemen i vissa områden är betydande bör regeringen se över möjligheterna att ge länsstyrelserna större utrymme att bevilja dispenser för åteljakt inom ramen för licensjakten. Dispensmöjligheterna bör kunna riktas till områden där björntätheten är hög, där förvaltningsmålen är svåra att nå eller där konflikterna mellan människa och björn är särskilt omfattande. Ett sådant system skulle ge ett mer flexibelt och lokalt anpassat verktyg för att förvalta björnstammen samtidigt som den långsiktiga bevarandestatusen säkerställs.

Sten Bergheden (M)